

SvD

Vem sluter upp bakom Cyklopens eldsjälur

Publicerad: 1 december 2008, 18.53. Senast ändrad: 2 december 2008, 14.13

KOLUMN | **ÜLKÜ HOLAGO**

NYHETER

08-13 54 76

ulku.holago@svd.se

Det var knappast sista gången jag tog tunnelbanan till Högdalen den där ruggiga regnsöndagen. Däremot skulle Cyklopens filmfestival visa sig bli sista tillfället då jag klev in genom kulturhusets dörr. Men det hade jag ingen aning om när jag iförd vita sneakers forcerade den decimeterdjupa lera som brett ut sig nedanför Högdalstoppen, framför ett av landets mest egensinniga kulturprojekt på många år.

Fram till i lördags låg Cyklopen där: ett eget hus byggt runt en stomme av fyra containrar. Tålmodigt framsnickrat under tre års tid med händer dominerade av engagemang snarare än byggkunskaper. En förverkligad dröm baserad på viljan att skapa ett icke-kommersiellt, deltagarstyrt kulturhus, oberoende av bidrag, ett försök att stå fri från nolltoleranspolicys och insatser mot specifika kulturyttringar som graffiti och viss elektronisk musik.

Eller som en Cyklopenaktivist beskriver projektets bakgrund:

–Marknadsmässigt fanns ett behov som inte tillgodosetts från annat håll. Därför byggde vi vårt hus själva.

Den unga kvinnans lakoniska sätt att prata om marknadsmässighet är förstas stor humor i en krets där begreppet "anti-kapitalism" står högt på dagordningen. Men det är lätt att hålla sig för garv, för hon säger det söndagen den 30 november, en dag då nazister marscherar genom det julshoppande Stockholm. Dessutom – eller framför allt – är det knappt ett dygn sedan Cyklopen totalförstörets i en misstänkt anlagd brand.

–Du ska kunna dricka kaffe och plötsligt komma på att du vill bygga en skulptur av skrot eller ordna en festival. Då ska du inte hindras av sexton möten eller andra bromsklossar som stängningstider. Får du din idé en kväll klockan elva ska du kunna börja jobba på den med en gång, som en av Cyklopens talespersoner Victor Marx beskrev ambitionen när jag för SvD:s räkning besökte det då pågående bygget förra sommaren.

Jag tänker på det de här dygnen efter branden. Kanske romantiska och banala ambitioner för cyniker. Eller bara helt normalmänskliga: "människor har alltid velat ha platser där de kan leva, njuta och skapa kultur utan att vara kontrollerade." som professor Johan Fornäs sade i artikeln.

Han pratade om vår tids privatiserade offentliga rum, om sina studier av köpcenter som extrema

exempel på hur penningstarka aktörer bygger sig fast i staden och där multinationella företag planerar aktiviteterna åt folket.

–Men det hårt reglerade utbudet gör att det uppstår behov för människor att skapa ställen för sig själva, sade professorn med Cyklopen för sin blick.

Frågan är vad som händer nu. Kommer kulturetablissemangent att sluta upp bakom aktivisterna? Kommer husbyggarna att orka greppa hammaren och bygga nytt?

Och hur är det med stadshuspolitikerna? Ligger verksamheten alltför långt ifrån målet "Stockholm Snyggt och Tryggt"? Eller ser de plötsligt Cyklopen som oundgänglig del av sin "Kulturvision 2030"? Den som syftar till att göra Stockholm "lite mer som Berlin eller Barcelona".

Eller ska krafterna bakom branddådet tillåtas sätta spiken i kistan.

I vems intresse det ligger att värna en frihetlig kulturyttring, även om den skaver?

ÜLKÜ HOLAGO

08-13 54 76

ulku.holago@svd.se

